

درمان درد با سوزن

سابقه طب سوزنی (Acupuncture) به بیش از 2000 سال پیش و به کشور چین بازمی‌گردد...

سابقه طب سوزنی (Acupuncture) به بیش از 2000 سال پیش و به کشور چین بازمی‌گردد. شاید بتوان آن را یکی از قدیمی‌ترین و در عین حال کاربردی‌ترین روش‌های طبابت دانست که در حال حاضر در قرن 21 مورد استفاده قرار می‌گیرد. شناخت دوباره این طب را به جرات می‌توان مدیون روزنامه‌نگار مجله نیویورک تایمز یعنی جیمز رستون (James Reston) دانست که در سال 1971 در مقاله‌ای به بررسی روش‌های طبابت در چین که توسط سوزن انجام می‌شد، پرداخت. در اصل اصطلاح Acupuncture تشریح‌کننده مجموعه‌ای از روش‌ها است که توسط آن نقاطی از بدن برای دریافت نتایج مورد نظر با روش‌هایی خاص مانند استفاده از سوزن تحریک می‌شود. طب سوزنی امروزه با استفاده از وارد کردن سوزن‌های خاصی به درون بدن از طریق پوست توسط دست و یا حتی جریان الکتریسیته انجام می‌شود. دکتر زهرا شاه حسینی، پزشک طب سوزنی در مورد این طب و خاصیت آن در مورد درمان بیماری‌های مختلف توضیح می‌دهد.

آیا طب سوزنی به‌عنوان یکی از روش‌های طب سنتی در درمان دردها کاربرد دارد؟ همان طور که می‌دانیم، درمان دردهای مزمن با داروهای معمول گاهی عوارض زیادی به همراه دارد و به این دلیل پیشرفت‌های بالینی در پژوهش‌های طب سوزنی کاربرد این روش را در دهه گذشته برای درمان درد به میزان قابل ملاحظه‌ای افزایش داده است. تخمین زده می‌شود بیش از نیم‌میلیون درمانگر در خارج از کشور چین از طب سوزنی برای درمان درد استفاده می‌کنند که بیش از چند صد هزار نفر آنان پزشک هستند. در کلینیک‌های درد اروپا و آمریکا درصد بالایی از پزشکان و طبیعی درمانگرها از طب سوزنی در درمان بیماری‌ها استفاده می‌کنند و نتیجه قطعی استفاده از آن به اثبات رسیده است.

مکانیزم طب سوزنی در درمان دردها چیست؟

طب سوزنی رشته‌های عصبی نازک زیر پوست را تحریک می‌کند و با فعال شدن این رشته‌ها پیام‌های عصبی به نخاع رسیده و سه مرکز عصبی اصلی بدن یعنی نخاع، مغز میانی و محور هیپوفیز و هیپوتالاموس فعال می‌شوند و موادی شبیه مرفین که ماده مخدر قوی و طبیعی مغز است، در بدن آزاد می‌شود.

وقتی سوزن‌ها را در نزدیک محل درد یا محل حساس (trigger) فرو می‌کنیم، بیشترین تحریکات را در نخاع ایجاد و هر سه مرکز عصبی را تحریک می‌کند. این کار باعث ایجاد بی‌دردی منطقه‌ای می‌شود، اما وقتی سوزن‌ها را در نقاط دورتر از محل درد فرو می‌کنیم، سیستم عصبی در تمام بدن ایجاد بی‌دردی می‌کند. از این خاصیت طب سوزنی برای بیهوشی در اعمال جراحی استفاده می‌شود که بسیار پیشرفته‌تر از علوم جدید امروزی است.

علاوه بر مواد شبه مرفین، واسطه‌های دیگری نیز از انتهای اعصاب آزاد می‌شوند که کل ارگان‌های بدن و غدد را تنظیم و تقویت می‌کنند. بنابراین پزشک طب سوزنی از هر دو نوع سوزن زدن دور و نزدیک، همزمان برای درمان بیماری‌ها استفاده می‌کند تا اثر یکدیگر را تقویت کنند و این اثر با تکرار جلسه‌های طب سوزنی قوی‌تر خواهد شد.

اصلا علت ایجاد درد و بیماری از نظر طب چینی چیست؟

ابتدا بهتر است موضوع پیشگیری را مطرح کنیم که چه کنیم تا بیمار نشویم. دانشمندان معتقدند پایه‌های اصلی سلامتی را تغذیه سالم، فعالیت جسمی و آرامش روانی تشکیل می‌دهند. زمانی که یک یا چند تا از این پایه‌ها ضعیف شوند، عوامل بیماری‌زای خارجی و داخلی به بدن انسان حمله می‌کنند. از عوامل بیماری‌زا می‌توان به تأثیرات و هیجان‌های روحی منفی، سوءتغذیه، فعالیت فیزیکی کم، آلودگی‌های محیطی، آب و هوای آلوده و استفاده از مواد شیمیایی اشاره کرد. این عوامل باعث انسداد کانال‌های انرژی بدن می‌شوند و جریان انرژی حیاتی را متوقف کرده و بنابراین ایجاد درد، ورم، خشکی، چرک و سایر علائم می‌کنند. در واقع آنها معتقدند اگر ضعف یا کمبودی در جریان انرژی در یک کانال ایجاد شود، عملکرد ارگانی که با این کانال در ارتباط است، دچار اختلال شده و عضو دچار بیماری می‌شود.

منظورتان از انرژی حیاتی چیست؟

دانشمندان طب کلاسیک ابتدا تصور می‌کردند که انرژی مزبور چیزی جز همان جریان سیستم عصبی نیست، اما با توجه به آخرین پژوهش‌ها و استفاده از جدیدترین دستگاه‌های نشانگر انرژی، متوجه شده‌اند که انرژی حیاتی کاملاً با شبکه اعصاب یا سیستم جریان

عروقی منطبق نیست و کانال یا مجرای دیگری برای چرخش انرژی در بدن وجود دارد. نشانه‌های بیماری بر حسب افزایش یا کاهش انرژی حیاتی تقسیم‌بندی شده است؛ به‌طور مثال، خستگی، بی‌اشتهایی، ضعیف شدن صدا، عرق شدید، رنگ پریدگی لب‌ها، سرگیجه، همه‌همه در گوش، احساس خفگی، ضعف عضلانی، افسردگی مزمن، نبض ضعیف، تپش قلب، تشنگی، احساس سرما در انتهای دست‌ها و پاها و ضعف زانوها از نشانه‌های به‌هم خوردن تعادل انرژی در بدن است.

نقاطی که در طب سوزنی، سوزن وارد پوست می‌شود، چه ویژگی خاصی دارند و آیا با پوست دیگر نقاط بدن تفاوتی دارند؟ در این مورد دانشمندان دریافته‌اند که چون تکامل دستگاه عصبی و پوست انسان از یک دسته سلول اصلی منشأ می‌گیرد و آن سلول نطفه انسانی است که بعداً تقسیم شده و تک تک اعضای بدن را می‌سازد، بنابراین ارتباط بین اعضای مختلف بدن و پوست انسان از این راه توجیه می‌شود.

مرز بین ارتباط بدن انسان با عالم خارج نیز پوست است و توسط آن است که تعادل از بین رفته بدن انسان برقرار می‌شود؛ روی همین اصل برای هرگونه اختلال عضوی یا عملی، نقاط مشخصی روی پوست بدن سوزن زده می‌شود که مقاومت الکتریکی آنها با پوست اطرافشان متفاوت است و خاصیت‌های دیگری نیز دارند. این نقاط بر اثر مشاهدات و تلاش‌های دانشمندان در چندین قرن کشف شده‌اند. هر یک از این نقاط به تنهایی یا با ترکیب منظمی با دیگر نقاط، می‌توانند بسیاری از آلام و رنج‌های بشر را تسکین و درمان کنند.

طب سوزنی در درمان چه دردها و بیماری‌هایی کاربرد دارد؟

طب سوزنی در درمان بیشتر دردهای عضلانی، اسکلتی و عصبی مؤثر است و می‌توان رایج‌ترین کاربرد طب سوزنی در دنیای امروز را تسکین درد نامید. اما بیماری‌هایی که سازمان بهداشت جهانی تأثیر مثبت طب سوزنی را در آنها تأیید کرده است، به این شرح است: بیماری‌های مغز و اعصاب: مانند درد عصبی صورت، فلج عصب صورت، فلج بعد از سکته مغزی و شب ادراری. بیماری‌های روماتیسمی و ارتوپدی: آرتریت روماتوئید، آرتروز مفاصل، آرتروز زانو، آرنج تنیس بازان، شانه دردناک، آسیب‌های ورزشی بافت نرم، کشیدگی تاندون‌ها، درد کمر و سایر مفاصل. بیماری‌های گوارشی: شامل اسپاسم مری و دهانه معده، سسکه، التهاب معده، افزایش ترشح اسید معده، زخم معده، التهاب روده، سندروم روده تحریک پذیر، اسهال و یبوست مداوم. بیماری‌های دستگاه تنفسی: سینوزیت، رینیت آلرژیک، التهاب لوزه‌ها، برونشیت حاد و سرماخوردگی.

درمان از طریق این طب دائمی است یا اثر موقتی دارد؟

طب سوزنی با ترمیم اعصاب حسی، حفظ فشار خون طبیعی در عروق و ارگان‌ها که نتیجه آن اکسیژن رسانی به بافت و ترشح متناسب غده فوق کلیوی، تنظیم حرارت بدن و فعالیت اعصاب سمپاتیک و پاراسمپاتیک است، باعث تحریک و ساخت و رشد بافت‌های غضروفی- استخوانی و عصبی می‌شود و با این تأثیرات شگرف است که درمان قطعی اتفاق می‌افتد، اما شرط ایجاد این شرایط، همان تکرار جلسه‌های درمانی است تا با تحریک مکرر اعصاب، آرام آرام و قطره قطره واسطه‌ها آزاد شده و تأثیرات خاص خود را در بدن اعمال کنند.

البته همین تأثیرات شگرف ممکن است در بعضی بیماران یا برخی بیماری‌ها اتفاق نیفتد یا دیرتر اتفاق بیفتد. این بستگی به حساسیت سلول‌های عصبی فرد بیمار دارد؛ گیرنده‌های مخدری، عصبی و هورمونی این افراد به‌طور ژنتیک اشکال دارد یا در تولید واسطه‌ها در بدن اختلالی وجود دارد و این بیماران مقاومت به درمان نشان می‌دهند. ممکن است در این افراد هم اثراتی هر چند اندک بروز یابد که در این صورت بهتر است درمان ادامه یابد، زیرا آرام آرام گیرنده‌ها یا تولیدکننده‌ها فعالیت طبیعی خود را به دست می‌آورند.

همشهری آنلاین- سمیه شرافتی